

Komt er ooit één Rijksincassovisie?

Het traject is opgestart: de rijksincassovisie wordt herijkt. Idealiter heeft de rijksoverheid één visie op incasso, maar in de praktijk zijn overheidsbelangen erg verschillend. Laat de rijksoverheid hierdoor de kans op een voorbeeldrol liggen?

Rollen

De rijksoverheid heeft in verschillende functies met incasso te maken. Het ene ministerie heeft een sociale invalshoek, het ander een strafrechtelijke en weer een ander heeft een rol als penningmeester. De verschillende belangen zorgen ervoor dat de overheid met de ene hand incasseert en met de andere helpt. Helaas werken die handen elkaar tegen.

Justitie geeft straf als iemand bijvoorbeeld te hard rijdt of steelt: dat is logisch en rechtvaardig. Een boete zorgt voor een stuk(je) pijn, zodat het niet nog een keer gebeurt. Zo'n straf is belangrijk, want niemand wil dat er zomaar door rood kan worden gereden, of persoonlijke bezittingen kunnen worden gestolen.

Belasting is nodig om de overheid te laten draaien. Geen belastinginkomsten, geen overheid. En in onze maatschappij ook geen scholen, geen politie, en ga zo maar door. Dus is het belangrijk om belastingen goed te incasseren. Iedereen moet zijn steentje bijdragen.

Sociale zaken voert de regie over schuldhulp. Dit ministerie verleent niet zelf schuldhulp, maar maakt regelgeving en coördineert in dit kabinet alles omtrent problematische schulden. Ook dit is een belangrijke functie van de overheid.

Verschillen

Verschillende overheidstakken hebben verschillende doelen. Dat maakt een visie moeilijk, tot nu toe zelfs onmogelijk. Niet zelden verleent de ene overheidsinstelling hulp maar wordt die gedwarsboomd door een andere instelling. Dat is bizar, want beiden zijn er voor de burger en worden door de burger betaald.

Logica

Die tegengestelde doelen lijken misschien begrijpelijk, want we hebben het nu eenmaal over de overheid. Maar we weten waar het in de praktijk toe leidt: er wordt niet geïncasseerd, er ontstaat stress en frustratie en er wordt een hoop geld verbrand.

Voorbeeldfunctie

Misschien nog wel een belangrijker probleem: de overheid mist een grote kans. Zij is wetgever en heeft een voorbeeldfunctie. Het is moeilijk die functie te bekleden als je zelf niets eens eenduidig met incasso en schulden kunt omgaan. Een appel op burgers en bedrijfsleven komt dan niet erg geloofwaardig over.

Simpel

Het is natuurlijk de vraag of het wel simpel kán, maar wat duidelijk is: als er in een problematische schuldsituatie geen geld is, heeft het weinig zin om te incasseren. Vasthouden aan incasso is een illusie. Dat is net zo logisch als het klinkt. Kijk dus

realistisch naar wat haalbaar is en trek zo nodig de stekker uit incasso. Dan geef je als wetgever het goede voorbeeld!

Paul Otter is gerechtsdeurwaarder en bestuurslid van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). De KBvG zorgt voor een goede beroepsuitoefening door de gerechtsdeurwaarders bij de uitvoering van hun taken, met oog voor beide partijen. Paul blogt regelmatig over actuele zaken.